

Гецько Г. І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Барчан О. В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

У статті досліджено трансформацію українського медіапростору в умовах інформаційної війни та збройної агресії росії, проаналізовано роль засобів масової інформації та цифрових платформ у формуванні громадської думки. Актуальність дослідження зумовлена тим, що з початком російської агресії інформаційна сфера України набула ознак стратегічного фронту, де ключовими інструментами стали оперативність, достовірність і переконливість інформаційних потоків. Метою дослідження є аналіз особливостей функціонування українських медіа під час війни, виявлення інституційних та технологічних механізмів протидії дезінформації, а також оцінка впливу соціальних мереж на формування суспільної свідомості. У процесі дослідження використано міждисциплінарний підхід, що поєднує методи контент-аналізу інформаційних матеріалів, порівняльний аналіз національних і зарубіжних практик інформаційної безпеки, статистичне опрацювання даних соціологічних опитувань щодо довіри до джерел інформації. Отримані наукові результати засвідчили, що український інформаційний простір пройшов етапи від пасивного реагування на зовнішні інформаційні загрози до створення активних систем комунікативного захисту, серед яких ключове місце посідають ініціативи фактчекінгу, залучення інструментів великих даних та штучного інтелекту, а також стратегічні інформаційні кампанії, спрямовані на зміцнення довіри суспільства до державних інституцій. Проаналізовано механізми державного регулювання, які, попри ризики обмеження свободи слова, забезпечили зниження рівня довіри до пропагандистських джерел та підвищили стійкість суспільства до маніпуляцій. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою нових моделей інтеграції цифрових технологій у практику українських медіа, удосконалення системи інформаційної безпеки на основі міжнародного досвіду, а також пошуком оптимального балансу між демократичними принципами свободи слова та необхідністю захисту суспільства від гібридних загроз.

Ключові слова: українські медіа, інформаційна війна, дезінформація, соціальні мережі, громадська думка, свобода слова.

Постановка проблеми. Сучасні війни дедалі частіше виходять за межі традиційного військового протистояння, охоплюючи інформаційний простір як один із провідних вимірів сучасного конфлікту. Для України, яка з 2014 року перебуває в умовах гібридної агресії, а з 2022 року – повномасштабної війни, питання інформаційної безпеки та стійкості медіапростору набуло особливої актуальності. Від самого початку російської агресії інформаційна сфера стала не лише каналом комунікації, а й стратегічним інструментом впливу на суспільну свідомість, мобілізацію ресурсів і формування національної ідентичності. Українські медіа, що тривалий час розвивалися у відносно відкритому й плюралістичному середовищі, були змушені адаптуватися до нових умов, коли головним завданням стало не лише забез-

печення суспільства достовірною інформацією, а й протидія масштабним дезінформаційним кампаніям та пропагандистським нарративам. У цих умовах журналістика трансформується у поєднання класичних демократичних принципів свободи слова з елементами інформаційної оборони, спрямованої на захист держави та суспільства від зовнішніх загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових працях, присвячених вивченню ролі медіа в умовах війни, було розглянуто низку ключових аспектів. Зокрема, дослідниці Д. Дуцик [9] та І. Проноза [15] пропонують різні концептуальні підходи до оцінки впливу медіа на суспільну свідомість та політичні процеси. Частина авторів, як то Л. Голенок, Д. Глухманюк [5], О. Джус [7] наголошує на ключовій ролі медіа у формуванні

національної ідентичності та мобілізації громадянського суспільства в умовах зовнішньої агресії. Дослідник Л. Богуш [4] зосереджує увагу на загрозах, які створюють цифрові платформи та соціальні мережі, вказуючи на поширення анонімних джерел інформації й складність контролю за їхнім змістом. Суттєвий внесок у вивчення проблематики зробили Т. Кобець [11], Л. Філіпенко [19], які досліджували діяльність фактчекінгових ініціатив та розробили інструменти для верифікації даних, спростування фейкових новин. Проблема вивчення трансформації українського медіапростору в межах активної фази інформаційної війни проти України є актуальною та потребує подальших наукових пошуків.

Постановка завдання. Мета статті – провести дослідження трансформації українського медіапростору в умовах інформаційної війни та збройної агресії, виявити інституційні і технологічні механізми протидії дезінформації, визначити вплив цифрових платформ і соціальних мереж на процес формування суспільної свідомості.

Завдання дослідження: проаналізувати трансформацію українського медіапростору в умовах інформаційної війни та збройної агресії, зокрема зміни у форматах подачі новин, структурі медіаспоживання та механізмах довіри до джерел; визначити інституційні та технологічні інструменти протидії дезінформації, включаючи діяльність державних органів, фактчекінгових ініціатив і цифрових платформ; оцінити вплив соціальних мереж і цифрових комунікацій на формування громадської думки та суспільної стійкості в умовах гібридних загроз.

Новизна дослідження полягає у поєднанні підходів медієзнавства та державного управління, що дозволяє розглядати українські медіа не лише як комунікативний інструмент, а і як елемент стратегічної інформаційної політики.

Виклад основного матеріалу. Осмислення еволюції українського медіапростору після 2014 року засвідчило, що цей процес став визначальним не лише для державної безпеки, а й для розвитку демократичних інститутів у нових умовах гібридної агресії. Анексія Криму та початок війни на Донбасі стали каталізаторами радикальних змін у сфері комунікаційної політики, інформаційної інфраструктури та нормативно-правового регулювання. Українські медіа, які ще донедавна функціонували в умовах відносного плюралізму без ефективних механізмів захисту від зовнішнього впливу, були змушені трансформуватися. Весь цей процес відбувався у напрямі

підвищення стійкості, адаптації до воєнних загроз і активного використання механізмів самоорганізації для протидії інформаційним атакам, що здійснювали системний тиск на суспільну свідомість. Саме в цей період відбулося усвідомлення ролі медіа як інструменту не лише інформування, а й формування національної ідентичності. Як зазначають Л. Голенок та Д. Глухманюк, інформпростір поступово перетворився на поле боротьби, де ключовими ресурсами стали швидкість поширення новин, їхня достовірність та здатність створювати довіру між державою і суспільством [3].

У цьому контексті важливо проаналізувати стратегії протидії дезінформації та фейкам, які українські медіа, державні органи й громадянське суспільство активно почали реалізовувати в умовах масштабного інформаційного наступу. Саме тут сформувався унікальний досвід взаємодії журналістики, державної політики та сучасних технологічних інструментів, спрямованих на нейтралізацію пропагандистських кампаній і створення системи фактчекінгу, що нині визнається однією з найбільш розвинених у Східній Європі.

Окрім відомих ініціатив, в останні роки з'явилися нові інституційні механізми. Серед них – діяльність Центру протидії дезінформації при РНБО, інформаційні програми та аналітичні підрозділи ГУР і СБУ, що зосереджуються на моніторингу й спростуванні фейкових наративів. Державні установи розвивають напрями інформаційної відкритості та медіаграмотності, які передбачають навчальні кампанії для населення та підвищення рівня критичного мислення. Наведені ініціативи продемонстрували перехід українського медіапростору від пасивного реагування до активної комунікативної оборони. Вона включає не лише викриття неправдивих матеріалів, але і їхнє оперативне спростування, поширення верифікованої інформації та формування у суспільстві стійкості до маніпуляцій [6].

Важливим етапом стало ухвалення низки нормативно-правових актів у сфері інформаційної безпеки, спрямованих на обмеження діяльності пропагандистських ресурсів. Водночас посилювалося державне регулювання інформаційного простору. Зокрема, у 2017 році ухвалено рішення РНБО про блокування російських соціальних мереж «ВКонтакте», «Однокласники», інтернет-порталу «Mail.ru» та пошукової системи «Яндекс», що поширювали ворожу пропаганду. У 2021–2022 роках Президент України ввів у дію низку санкційних указів, які припинили діяльність телеканалів «112 Україна», «ZIK» та «NewsOne»,

що поширювали проросійські наративи. Крім того, внесено зміни до Закону «Про телебачення і радіомовлення» та інших нормативно-правових актів, спрямовані на посилення контролю за прозорістю медіавласності та підвищення відповідальності за поширення дезінформації [14].

Важливою частиною державних ініціатив у сфері інформації стала співпраця з міжнародними партнерами, зокрема ЄС та НАТО, у межах реалізації програм стратегічних комунікацій, спрямованих на підвищення рівня медіаграмотності серед населення. Це спільні проекти з Європейською службою зовнішніх дій (East StratCom Task Force) та Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), спрямовані на підвищення стійкості українського суспільства до зовнішніх інформаційних впливів [13].

Попри наявність окремих критичних зауважень з боку експертного середовища, зокрема аналітиків «Детектор медіа» та Інституту масової інформації, які вказували на потенційні ризики надмірного обмеження свободи слова, запроваджені заходи засвідчили свою практичну ефективність. Вони сприяли зниженню рівня довіри населення до російських пропагандистських ресурсів, передусім телеканалів «Russia Today» та «Первый канал». Водночас посилилися позиції незалежних українських медіа («Суспільне», «Громадське», «Українська правда»), які стали ключовими майданчиками для формування стійкої громадської думки та розвитку колективного імунітету до дезінформації.

Окремий аспект дискурсу стосується впливу цифрових платформ і соціальних мереж на масову свідомість у контексті інформаційної війни, адже саме вони стали основним каналом поширення не лише офіційних повідомлень, але й ворожих нарративів, які здатні швидко охоплювати значні аудиторії, використовуючи алгоритмічні механізми таргетування та персоналізації [1, 8].

У період повномасштабної російсько-української війни відбулися суттєві зміни у способах, якими українці отримують новини. За результатами дослідження Інтерньюз Нетворк (2024), зараз телебачення є джерелом інформації лише для чверті українського населення, тоді як радіо використовують близько 6% опитаних. Майже 20% українців віддають перевагу новинним матеріалам на національних інтернет-ресурсах. Водночас найпоширенішим джерелом інформування стали телеграм-канали, які охоплюють 41% аудиторії. Досить високими залишаються показники популярності Ютуба (12%), Фейсбуку (9%) та Вай-

бера (7%). Що стосується рівня довіри до медіа, то у 2024 році громадяни України найбільшою мірою поклалися на інформацію із соціальних мереж (47, 3%), інтернет-ресурсів поза межами соціальних платформ (43%) та телебачення (34, 1%). При цьому простежується загальна тенденція зниження довіри до всіх джерел інформації, зростає кількість людей, які не покладаються на жодне інформаційне джерело (15, 2%) [10].

Відповідні зміни у медіаспоживанні підтверджує і моніторинг USAID IREX Vibrant Information Barometer, згідно з яким користувачі все частіше обирають «швидкі новини» у форматі коротких повідомлень та відео. Український медіапростір, на переконання Д. Дуцик, зберігає різноманітність і багатоплатформність, адаптується до реалій війни, однак спільний телемарафон «Єдині новини», що часто уникає тем, незручних для влади, створює дисбаланс, що посилюється збільшенням державного фінансування окремих телеканалів. У результаті зростає зацікавленість аудиторії соціальними мережами, насамперед анонімними телеграм-каналами, де інформація часто не перевіряється та може містити ворожі наративи [9].

Вагому роль у зміцненні суспільної стійкості відіграли масштабні інформаційні кампанії як державного, так і громадського рівня. Вони були спрямовані на підтримку Збройних сил України, розвиток волонтерських ініціатив, забезпечення єдності між регіонами та формування у громадян почуття особистої відповідальності за спільний спротив агресії. До прикладів таких інформаційних ініціатив належать: загальнонаціональна кампанія «Сміливість» (Bravery), започаткована Міністерством культури та інформаційної політики спільно з агенцією Banda Agency, яка демонструвала стійкість українців у протистоянні агресору. Це і проєкт «Україна: разом ми сила», що реалізовувався у партнерстві з Офісом Президента для підтримки єдності регіонів; кампанія «Незламна Україна», спрямована на популяризацію національної ідентичності через соціальну рекламу, документальні ролики та відеопроєкти у ютубі; ініціатива «Армія дронів», започаткована у межах платформи «United24»; а також комунікаційні програми незалежних медіа – «Єдині новини», «Разом до перемоги» та кампанія громадського руху «Повернісь живим», що консолідували громадськість навколо ідеї спільного спротиву.

Значну популярність отримали національні наративи: «сміливість», «разом ми сила», «незламність України». Вони втілювалися у фор-

мати телевізійних роликів, соціальної реклами в публічному просторі, у відеопроектах на ютубі, спеціальних інформаційних рубриках «Єдиного телемарафону», а також у комунікаційних кампаніях у соціальних мережах «Фейсбук», «Інстаграм» та «Телеграм». Завдяки поєднанню традиційних та цифрових каналів комунікації сформовано цілісний смисловий простір, що сприяв підтриманню суспільної віри в перемогу навіть у кризові періоди.

Можна констатувати, що інформаційні кампанії стали не лише інструментом мобілізації, але й чинником національної безпеки. Вони довели, що правильно побудована стратегічна комунікація здатна виконувати подвійне завдання: з одного боку зменшувати вплив ворожих наративів, з іншого – посилювати відчуття єдності та колективної відповідальності в суспільстві [18].

У межах цієї логіки особливого значення набуває формування патріотичних ціннісних орієнтацій, зміцнення довіри до державних інституцій та консолідація суспільства навколо спільних демократичних і безпекових пріоритетів. За результатами соціологічних опитувань Київського міжнародного інституту соціології та Центру Разумкова (2022–2024 рр.), рівень довіри до Збройних сил України перевищив 90%, тоді як до органів державної влади – зріс вдвічі порівняно з довоєнним періодом. Такі тенденції свідчать, що інформаційні кампанії та діяльність медіа сприяли не лише інформуванню населення, але й посиленню внутрішньої єдності суспільства. Медіа активно використовували силу символічних образів («сміливість», «незламність»), історичних аналогій та сучасних комунікативних форматів від телевізійних марафонів до цифрових проєктів у соціальних мережах. Через ці канали поширювалася не лише оперативна інформація про події, але й меседжі, які закріплювали ідею державності, формували позитивний образ української армії та підвищували легітимність рішень влади у кризових умовах. Саме поєднання інформаційної функції з виховною та мобілізаційною складовою дозволило зміцнити стійкість суспільства під час війни [1, 14].

Покажемо те, що медіа стали платформою для поширення історій про громадську та волонтерську активність. За даними ЮСАІД-Інтерньюз (2023), близько 70% українців долучалися до благодійних зборів на підтримку армії, а понад третина – до допомоги внутрішньо переміщеним особам. Такі практики посилювалися через телемарафон «Єдині новини», інформаційні проєкти на «Суспільному» та спеціальні кампанії у соці-

альних мережах. Репортажі, сюжети з історіями конкретних військових і волонтерів перетворювали абстрактні наративи про патріотизм у зрозумілий колективний досвід, який об'єднував різні групи населення.

Проте одночасно із позитивними ефектами інформаційного впливу на громадську думку постала складна проблема пропаганди та пошуку балансу між свободою слова й інформаційною безпекою, адже в умовах війни держава не може дозволити собі абсолютну відкритість комунікаційного простору, оскільки це створює ризики використання свободи слова для поширення ворожих наративів, які здатні підірвати обороноздатність суспільства чи знизити довіру до владних інституцій. Український досвід показав, що обмеження певних медійних каналів і блокування пропагандистських ресурсів, були необхідними заходами для захисту інформаційного середовища [10].

Сучасні українські медіа та інститути громадянського суспільства виробили певний баланс між принципами свободи слова та потребами національної безпеки. Було усвідомлено, що свобода слова не може мати абсолютного характеру, якщо її реалізація безпосередньо загрожує державним інтересам, проте будь-які обмеження мають запроваджуватися тільки в тих випадках, коли йдеться про захист суверенітету, життя громадян і функціонування демократичних інститутів. Такий баланс є однією з ключових і водночас найскладніших проблем сучасного медійного простору, оскільки, з одного боку, необхідно забезпечити журналістам умови для незалежної професійної діяльності, що підтримує довіру аудиторії до медіа, а з іншого – держава повинна ефективно реагувати на прояви інформаційної агресії та запобігати поширенню дезінформації, панічних настроїв [12].

Варто наголосити, що українські засоби масової інформації, попри руйнування інфраструктури та постійні загрози життю працівників, змогли забезпечити безперервне функціонування національного інформаційного простору. Налагоджено сталий інформаційний потік, що охоплює телемовлення у форматі загальнонаціонального телемарафону, цифрові платформи, соціальні мережі та спеціалізовані інформаційні ресурси. Це дозволило оперативно інформувати громадян про перебіг воєнних дій, діяльність органів державної влади та міжнародну підтримку [4, с. 302].

Водночас діяльність українських медіа в умовах війни супроводжується подвійним викликом. По-перше, журналісти мають дотримуватися базових принципів професійної діяльності:

об'єктивності, достовірності та етичних норм. По-друге, вони зобов'язані враховувати вимоги інформаційної безпеки, що передбачають обмеження щодо поширення відомостей про пересування військових, масштаби втрат та іншої інформації, яка може бути використана ворогом. У таких умовах дотримання всіх професійних стандартів стає практично неможливим, оскільки журналістська діяльність перебуває у постійному балансі між свободою інформації та безпековими обмеженнями. Саме тому Генеральний штаб ЗСУ оприлюднив спеціальні рекомендації для медійників, що визначають перелік чутливих тем, які не можуть висвітлюватися у відкритому доступі [16]. Водночас журналісти не володіють ефективними інструментами контролю за приватними акаунтами в соціальних мережах, де часто поширюється критично важлива інформація. Відомі українські журналісти, зокрема Наталя Гуменюк та Андрій Куликов, у своїх інтерв'ю неодноразово підкреслювали, що «традиційні стандарти журналістики під час війни працюють лише частково» і потребують адаптації до умов воєнної цензури та інформаційної оборони. Аналогічні підходи простежуються у позиціях міжнародних організацій, зокрема «Репортерів без кордонів» та ОБСЄ, які наголошують на необхідності підтримання балансу між свободою слова та захистом національної безпеки [10].

Окремого значення набуває використання сучасних технологій для боротьби з дезінформацією. Українські редакції застосовують алгоритми штучного інтелекту та спеціалізовані програми (БотХантер, Детектор Медіа Моніторинг Тул і Тексти.орг.юа Бот Детектор), що дозволяють відстежувати бот-мережі в телеграмі та твіттері. Крім того, автоматизовані системи моніторингу (СемантикФорс, ЛетсДата), активно використовуються для аналізу інформаційних потоків і швидкого виявлення координованих кампаній. Аналітика великих даних застосовується державними інституціями та незалежними організаціями для відстеження суспільних настроїв. Наприклад, Центр протидії дезінформації при РНБО здійснює моніторинг ключових тем у соціальних мережах, тоді як VoxSlovo аналізує поширення дезінформаційних наративів у фейсбуці та телеграмі. Це дозволяє не лише фіксувати поточні тенденції, але й прогнозувати зміну суспільної думки, що є важливим для стратегічних рішень у сфері державної інформаційної політики [6].

Попри зазначене вище, функціонування українських медіа в умовах воєнного стану супрово-

джується низкою етичних і професійних викликів. Одним із найскладніших серед них є моральна дилема висвітлення воєнних злочинів, масштабів руйнувань і втрат серед мирного населення. З одного боку, суспільство та міжнародна спільнота мають отримувати повну й достовірну інформацію про перебіг бойових дій. З іншого – надмірна концентрація на трагічних подіях може спричинити інформаційне виснаження та зниження психологічної стійкості громадян [15, с. 67]. За таких умов особливого значення набуває розроблення внутрішніх редакційних протоколів перевірки фактів і формування нових етичних стандартів, здатних враховувати специфіку воєнного контексту та водночас підтримувати високий рівень довіри до українських медіа.

Окремої уваги заслуговує проблема емоційності медійних матеріалів. Журналісти, які є частиною суспільства, що переживає повномасштабне вторгнення, часто використовують емоційно насичену лексику, яка посилює патріотичний вплив та сприяє мобілізації аудиторії. Водночас це ставить під сумнів нейтральність, об'єктивність і збалансованість подачі інформації.

Водночас актуалізується потреба у збереженні високих стандартів достовірності та перевіреності інформації, незалежно від умов воєнного часу. Саме професійна журналістика залишається ключовою передумовою суспільної довіри до медіа, тому редакції змушені розробляти нові внутрішні протоколи фактчекінгу, підвищувати рівень відповідальності за оприлюднену інформацію та впроваджувати додаткові механізми редакційного контролю. Повномасштабна російсько-українська війна зумовила ситуацію, за якої сучасна журналістика вимушена поєднувати функції інструмента інформаційної безпеки, платформи суспільної комунікації та носія демократичних цінностей. Така багатофункціональність формує унікальний досвід трансформації професійних стандартів, що у перспективі може стати орієнтиром для країн, які перебувають у стані гібридних загроз.

Висновки. Проведене дослідження дозволило окреслити ключові напрями трансформації українського медіапростору в умовах війни та інформаційних загроз. Насамперед підтверджено, що медіа поступово перейшли від ролі інструмента виключно інформування до функції активного чинника формування громадської думки та національної єдності. Така зміна стала можливою завдяки поєднанню традиційних форматів журналістики з новими цифровими платформами, які

забезпечують оперативність і масове охоплення аудиторії. Дослідження виявило, що цифрові технології, соціальні мережі й месенджери перетворилися на центральний канал комунікації для українців у кризових умовах. Це сприяло як поширенню достовірної інформації, так і активізації ворожих інформаційних кампаній, що підвищує важливість розвитку механізмів медіаграмотності, фактчекінгу та стратегічних комунікацій.

Важливим викликом сучасного медійного простору залишається пошук оптимального балансу між свободою слова та інформаційною безпекою. З одного боку, незалежні медіа мають зберігати

функцію демократичного контролю та майданчика для суспільного діалогу. З іншого – держава зобов'язана забезпечити правові й інституційні механізми захисту інформаційного простору від дезінформації та пропаганди. У результаті формується взаємозв'язок між медіа та системою державного управління. Спільні інформаційні ініціативи, прозора комунікація органів влади, залучення міжнародного досвіду стратегічних комунікацій і впровадження сучасних цифрових форматів (подкастів, відеопроєктів, соціальної реклами) сприяли зміцненню довіри суспільства до державних інституцій.

Список літератури:

1. Бакаєвич К. О. Нові формати в українських медіа під час повномасштабного вторгнення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. № 6 (74). С. 344. DOI: 10.32782/2710-4656/2024.6/53
2. Баркар Д. Західні наративи. Що з іноземних медіа потрапляє в інфопростір України. *Інститут масової інформації*. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/zahidni-naratyvy-shho-z-inozemnyh-media-potraplyaye-v-infoprostir-ukrayiny-i61744> (дата звернення: 27.08.2025)
3. Березовська-Чміль О. В., Ставичний Р. Вплив мас-медіа на формування політичної свідомості під час російсько-української війни. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 19. С. 15–21. DOI: 10.32782/2312-1815/2024-19-1
4. Богуш Л. А. Вплив медіа на формування громадської думки у світі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. № 1 (32). С. 299–305. DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.1-3/49>
5. Голенок Л., Глухманюк Д. Вплив соціальних мереж на формування громадської думки про війну в Україні в англomовному сегменті інтернету. *Молодий вчений*. 2024. № 7 (131). С. 157–162. DOI: 10.32839/2304-5809/2024-7-131-19
6. Гуцуляк Д. М. Роль інформаційно-медійних технологій як інструменту гібридної війни. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35 (74). № 3. Частина 2. С. 52–58. DOI: 10.32782/2710-4656/2024.3.2/09
7. Джус О. А. Концептуальні основи ведення інформаційної війни в сучасних умовах збройної агресії РФ проти України. *Політологічний вісник*. 2022. № 88. С. 189–201. DOI: 10.17721/2415-88IX.2022.88.189-201
8. Дрозд О. Ю. Розвиток інформаційного суспільства: виклики державної інформаційної політики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 570–572.
9. Дуцик Д. Як трансформуються українські медіа у вогні війни. *JTA*. URL: <https://www.jta.com.ua/trends/yak-transformuiutsia-ukrainski-media-u-vohni-viyny-lektsiia-diany-dutsyk/> (дата звернення: 27.08.2025)
10. Іванов В. Війна в Україні. Журналістика в умовах війни: становище ЗМІ в Україні. *Freiheit (Фонд Свободи)*. URL: <https://www.freiheit.org/ukr/ukraine-and-belarus/zhurnalistyka-v-umovah-viyny-stanovyshche-zmi-v-ukrayini> (дата звернення: 27.08.2025).
11. Кобець Т. Порівняльний аналіз технологій пропаганди та інформаційних операцій в умовах воєнного стану. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2023. № 15. С. 33–42. DOI: 10.32782/2312-1815/2024-1-5
12. Комунікаційний форум МВС 2.0: Стратегії та інновації на передовій інформаційної війни. МВС України. URL: <https://mvs.gov.ua/news/komunikaciinii-forum-mvs-20-strategiyi-ta-innovaciyi-na-peredovii-informacii-noyi-viini> (дата звернення: 27.08.2025).
13. Медіаграмотність в умовах війни: як українські медіа працюють на інформаційний захист. *Webportal.nrada.gov.ua*. URL: <https://webportal.nrada.gov.ua/mediagramotnist-v-umovah-viyny-yak-ukrayinski-media-pratsyuyut-na-informatsijnij-zahyst/>
14. Медіа як щит проти пропаганди: роль ЗМІ у захисті держави та суспільних інтересів. *АНТС*. URL: <https://ants.org.ua/media-yak-shhyt-proty-propagandy-rol-zmi-u-zahysti-derzhavy-ta-suspilnyh-interesiv/> (дата звернення: 26.08.2025).
15. Проноза І. І. Засоби масової інформації і комунікації в інформаційній війні як сучасна політична практика. *Науковий журнал «Політикус»*. 2020. № 3. С. 65–69. DOI: 10.24195/2414-9616.2020-3.10

16. Рекомендації журналістам щодо організації роботи на військових об'єктах та в районах бойових дій в умовах воєнного стану. Підготовлено за матеріалами Управління зв'язків із громадськістю Збройних Сил України, 2024 р. URL: <https://www.zsu.gov.ua/prestsentr/rekomendatsii-zhurnalistam-shchodo-orhanizatsii-roboty-na-viiskovykh-obiektakh-ta-v-raionakh-boiovykh-dii-v-umovakh-voiennoho-stanu> (дата звернення: 27.08.2025).

17. Свобода слова в умовах інформаційної війни та збройного конфлікту. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/133867/2018-01-19-svoboda-slova-v-umovakh-informatsiynoi-viyny-ta-zbroynogo-konfliktu/> (дата звернення: 26.08.2025).

18. Українські медіа під прицілом. Як війна змінює інформаційний ландшафт країни. *НСЖУ*. URL: <https://nsju.org/novini/ukrayinski-media-pid-prytsilom-yak-vijna-zminyuye-informacziynj-landshaft-krayiny/> (дата звернення: 25.08.2025).

19. Філіпенко Л. В. Роль соціальних мереж у формуванні суспільної думки під час російсько-української війни. *СОЦІОПОЛІС: Журнал соціальних та політичних наук*. 2024. № 1. С. 10–19. DOI: 10.56485/sociopolis.2024.1.10

Hetsko H. I. Barchan O. V. THE INFLUENCE OF UKRAINIAN MEDIA ON THE FORMATION OF PUBLIC OPINION IN THE CONDITIONS OF INFORMATION WARFARE

The article examines the transformation of the Ukrainian media space in the context of the information war and the armed aggression of the Russian Federation, as well as analyzes the role of mass media and digital platforms in shaping public opinion. The relevance of the study is determined by the fact that with the beginning of Russian aggression, Ukraine's information sphere has turned into a strategic front, where the key tools have become the speed, reliability, and persuasiveness of information flows. The purpose of the study is to explore the peculiarities of the functioning of Ukrainian media during the war, to identify institutional and technological mechanisms for countering disinformation, as well as to assess the impact of digital platforms and social networks on the formation of public consciousness and patriotic attitudes. In the course of the research, an interdisciplinary approach was used, combining methods of content analysis of information materials, comparative analysis of national and foreign practices of information security, and statistical processing of sociological survey data on trust in sources of information. The obtained scientific results demonstrated that the Ukrainian information space has undergone a transition from passive responses to external information threats to the creation of active systems of communicative defense, among which fact-checking initiatives, the use of big data and artificial intelligence tools, as well as strategic information campaigns aimed at strengthening public trust in state institutions occupy a central place. The mechanisms of state regulation have been analyzed, which, despite the risks of restricting freedom of speech, ensured a decrease in the level of trust in propaganda sources and increased the resilience of society to manipulations. The prospects for further research are related to the development of new models of integrating digital technologies into the practices of Ukrainian media, the improvement of the information security system based on international experience, as well as the search for an optimal balance between democratic principles of freedom of speech and the need to protect society from hybrid threats.

Key words: *Ukrainian media, information war, disinformation, social networks, public opinion, freedom of speech.*

Дата надходження статті: 05.11.2025

Дата прийняття статті: 10.12.2025

Опубліковано: 30.12.2025